

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Tuma ÇELİK

Mardin Milletvekili

Türkiye etnik, dil, din ve mezhepsel olarak pek çok kimliğin yaşadığı zengin bir ülkedir. Ancak tasarlanan tekçi politikalar ve uygulamalar nedeniyle eşit vatandaşlıktan bahsetmek mümkün olamamaktadır. Geçtiğimiz günlerde açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu'nda, evrensel değerlerden, eğitim vizyonunun odak noktasının insan olduğundan ve eğitim meselesinin ideolojik olmaktan çıkarılmasından bahsedilmiştir. Açıklanan eğitim vizyonunda; İmam Hatip Okullarının müfredat ve dil yeterliliklerinin iyileştirilmesinden, okulların finansman yöntemlerine değin pek çok alanda hedefler belirlenmiş, ancak azınlık okullarının statüsü, azınlık dillerinin korunması ve azınlık okullarının yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin bir ifadeye yer verilmemiştir. Bugün Türkiye'de 16'sı Ermenilere, 5'i Rumlara, 1'i Musevilere ve 1'i Süryanilere ait olmak üzere toplam 23 okul bulunuyor. Azınlık okulları özel okul veya yabancılara ait okullar olmamalarına rağmen, kendi özel statülerine ilişkin bir mevzuat bulunmuyor ve azınlık okulları 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği altında değerlendiriliyor. Azınlık okulları bazen devlet okulu, bazen özel okul, bazen de yabancı okul muamelesi görmektedir. Oysa ki, azınlık okullarının özgün statülerini dikkate alarak bu okullara ilişkin ayrı bir kanun ve yönetmeliğin çıkarılması gerekmektedir.

Lozan Anlaşması'nda azınlık okullarının varlığı güvence altına alınmış ve 41. Madde 'Müslüman olmayan azınlıklara mensup Türk vatandaşlarının, önemli oranda bulundukları il ve ilçelerde, söz konusu azınlıklara devlet bütçesi, belediye ya da diğer bütçelerce, eğitim, din ya da hayır için ayrılan tutarlardan, hak gözetirliğin uygun ölçülerde pay ayrılacaktır' şeklinde taahhüt edilmiştir.

Ancak gerek bütçeden pay ayrılmaması gerekse azınlıklara yönelik geçmişten bu yana uygulanan politikalarından ötürü azınlık okullarının sayısı ciddi oranda azalarak 23'e inmiştir. Ek olarak; azınlık okullarına Müdür Baş Yardımcısı atanması uygulaması, Türkçe grubu derslerinin verilmesinde öğretmenlerin seçiminde azınlık okullarının tam yetkiye sahip olmaması, ders materyallerinin çeviri ve basımında yaşanan maddi sıkıntılar, bakanlığın bastığı kitaplarda azınlıklara yönelik ötekileştirici ifadelerin yer alması, azınlık okullarına kayıt için aynı azınlık grubuna mensup olduğunu kanıtlama şartı ve bu okullarda yabancı öğrencilerin ancak misafir öğrenci olarak kaydedilip karne veya diploma alamamaları, azınlık dillerinde eğitim verecek öğretmenlerin yetiştirilmesi için gerekli eğitim fakültelerinin bulunmayışı gibi pek çok alanda sorunlar yaşanmaktadır. Bütün bunlar ayrımcılığa neden olurken aynı zamanda azınlık okullarının geleceğini de tehlikeye sokmaktadır.

Anayasa'da 42. Madde ile eğitim hakkı güvence altına alınmış ve yine Anayasa'nın 42. Madde'si Türkiye'nin taraf olduğu Lozan Anlaşması'nın uygulanmasını gerekli kılmakta ancak uygulanmamaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu Her Türlü İrk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 5. Maddesi'nde eğitim hakkından yararlanmada herkesin kanun önünde eşitliğinin garanti altına alınması yükümlülüğü bulunuyor. Yine Türkiye'nin taraf olduğu Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 27. Maddesi azınlık haklarını korumaktadır. Anayasa'nın 10 Maddesi'nde ise din, dil, ırk ve mezhep ayrımı olmaksızın herkesin kanun önünde eşit olduğu ve "devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar" ifadelerine yer verilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 2023 Eğitim Vizyonu'nda neden azınlık okullarına yer verilmemiştir? Azınlık okullarının yaşadığı sorunlardan haberinizi var mıdır? Varsa eğer sorunların çözümüne ilişkin herhangi bir planlama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa eğer bunlar nelerdir?
- 2) Azınlık okullarının kendi özel statülerine ilişkin bir mevzuat çıkarılması planlanıyor mu? Planlanıyorsa şayet bu çalışmaya kim/kimler dahil edilecektir?
- 3) Azınlık okullarına neden Müdür Baş Yardımcısı atanmaktadır?
- 4) Azınlık okullarında yaşanan maddi sıkıntıların çözümüne ilişkin bütçe ayrılması planlanmakta mıdır?
- 5) Eğitim müfredatlarında ırkçı, ayrımcı ve ötekileştirici ifadelerin çıkarılmasına dair bir çalışmanız var mıdır?
- 6) Türkçe grubu (tarih, coğrafya, milli güvenlik, sosyoloji, inkılap tarihi) dersleri öğretmenlerinin seçiminde azınlık okullarının tam yetkili olmasına neden izin verilmemektedir?

5332

- 7) Türkiye’de oturma izni olan, ve T.C. vatandaşı olmayan öğrenciler azınlık okullarına neden misafir öğrenci olarak kaydedilmektedir? Bu öğrenciler neden karne ya da diploma alamamaktadır?
- 8) Azınlık dillerinin korunması, öğretilmesi ve teşviki için herhangi bir çalışmanız var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?
- 9) İbranice, Ermenice ve Süryanice dillerinde eğitim verecek öğretmenlerin yetiştirilmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?
- 10) Mardin Artuklu Üniversitesi’ndeki Süryani Dili ve Kültürü bölümüne bu yıl öğrenci kabul edilmiş midir? Edilmişse kaç öğrenci kabul edilmiştir?
- 11) Azınlık okullarında okutulacak, azınlıkların kültür ve tarihini içeren bir müfredata ilişkin çalışmanız var mıdır? Varsa bu müfredatın hazırlanmasına kimler dahil edilecektir?
- 12) Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği’nde, azınlıklar Türkiye vatandaşı olduğu halde, neden mütakabiliyet ilkesinden bahsedilmektedir?